

STORTINGET

Innst. 233 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:136 S (2025–2026)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jonas Andersen Sayed, Jørgen H. Kristiansen, Hans Edvard Askjer og Harry Valderhaug om å la ukrainere reise hjem

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen oppheve hjemreiseforbudet for ukrainere.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen har uttalt seg til forslaget i brev av 12. mars 2026. Brevet følger som vedlegg til innstillingen.

Komiteen har invitert til og har mottatt ett skriftlig høringsinnspill i saken.

Det skriftlige innspillet er sammen med sakens dokumenter tilgjengelig på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Konstanse Marie Alvær, Isak Veierud Busch, Sigurd Kvammen Rafaelsen og Solveig Vestenfor, fra Fremskrittspartiet, Bjørn Larsen, Rune Midtun, Helge André Njåstad og fung. leder Erlend Wiborg, fra Høyre, Mudassar Kapur og Tage Pettersen, fra Sosialistisk Venstreparti, Anne Lise Gjerstad Fredlund, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune, fra Rødt, Camilla Renate Mikkelsen, og fra Miljøpartiet De Grønne, Marius Langballe Dalin, viser til Representantforslag 136 (2025–2026) om å la ukrainere reise hjem.

Komiteen viser til at etter Russland sin brutale krig mot Ukraina, som startet i 2014 og ble en fullskala-krig i 2022, kom det mange ukrainske flyktninger til Norge. Alle partier støttet opp om behovet for å etablere kollektiv beskyttelse for å forenkle saksbehandlingen av alle asylsøknadene fra ukrainere på flukt. I den opprinnelige ordningen med kollektiv beskyttelse kunne ukrainere under kollektiv beskyttelse reise tilbake til Ukraina på ferie og besøk uten at det fikk konsekvenser for deres oppholdstillatelse i Norge, i motsetning til øvrige asylanter, som kan miste oppholdstillatelsen ved ferie/besøk til landet de flyktet fra. Dette unntaket ble fjernet i desember 2023. Nå er reglene like både for ordinære asylanter og ukrainere som oppholder seg i Norge under ordningen med kollektiv beskyttelse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse for ukrainere fle-

re ganger har blitt justert. Dette er for å sikre at Norge ikke mottar en uforholdsmessig større andel asylsøkere enn andre nordiske land, og for å treffe best mulig de som har det største beskyttelsesbehovet.

Disse medlemmer støtter ikke representantforslaget, men vil heller ikke utelukke at det i fremtiden kan bli behov for ytterligere justeringer i ordningen, slik det også har blitt gjort tidligere.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter ikke representantforslaget. Disse medlemmer mener at hvis en person kan reise tilbake på ferie/besøk til landet en flyktet fra, viser det at en ikke har behov for beskyttelse.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Senterpartiet vil presisere at norske myndigheter ikke forbyr ukrainere å reise hjem. Det gjeldende regelverket innebærer imidlertid at ukrainere med midlertidig oppholdstillatelse på grunnlag av en asylsøknad, på lik linje med andre utlendinger i samme situasjon, risikerer å miste sin oppholdstillatelse dersom de reiser på besøk til hjemlandet.

Disse medlemmer støtter en streng, men rettferdig innvandrings- og integreringspolitikk. En midlertidig oppholdstillatelse er begrunnet i et beskyttelsesbehov. Dersom en person velger å reise tilbake til landet vedkommende hevder å ha behov for beskyttelse fra, er det naturlig at dette får konsekvenser for vurderingen av oppholdstillatelsen. Dette prinsippet gjelder for alle utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse på asylgrunnlag, uavhengig av nasjonalitet, og disse medlemmer mener det ikke er grunn til å fravike dette prinsippet for ukrainere spesielt.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til forslaget om å oppheve hjemreiseforbudet for ukrainske flyktnings som har midlertidig kollektiv beskyttelse i Norge. Disse medlemmer deler forslagsstillernes syn på at hjemreiseforbudet for ukrainere kan være til hinder for at ukrainere i Norge opprettholder en tilknytning til hjemlandet. Disse medlemmer er enige i at det særnorske hjemreiseforbudet kan fremstå som et hinder dersom det er regjeringens ønske at ukrainske flyktnings skal returnere til Ukraina når krigen en dag tar slutt.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne støtter forslaget, som vil gjøre det noe lettere for de mange ukrainerne som ikke har fått sett familiedlemmer på lang tid. Det er imidlertid nødvendig med tydelige rammer for en slik tillatelse til hjemreise, som må gjelde midlertidige og korte besøk med kontakt med nære familiemedlemmer som formål. Det er viktig at ordningen ikke skaper usikkerhet rundt oppholdsstatus.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide tydelige rammer for tillatt hjemreise for ukrainere og sørge for at oppheving av hjemreiseforbudet ikke skaper usikkerhet rundt ukrainske flyktnings oppholdsstatus.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utarbeide tydelige rammer for tillatt hjemreise for ukrainere og sørge for at oppheving av hjemreiseforbudet ikke skaper usikkerhet rundt ukrainske flyktnings oppholdsstatus.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:136 S (2025–2026) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jonas Andersen Sayed, Jørgen H. Kristiansen, Hans Edvard Askjer og Harry Valderhaug om å la ukrainere reise hjem – vedtas ikke.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 30. april 2026

Erlend Wiborg

fung. leder og ordfører

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget - Postboks1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
26/1451 - SBO

Dato
12.03.2026

Svar på brev fra kommunal- og forvaltningskomiteen om representantforslag 136 S (2025-2026)

Jeg besvarte i oktober 2025 et skriftlig spørsmål fra representanten Jonas Andersen Syed om samme tema (Dokument nr. 15: 81). Svaret er fortsatt dekkende for mitt syn på saken, og jeg siterer det derfor i sin helhet:

«Alle utlendinger som har midlertidig oppholdstillatelse på grunnlag av en asylsøknad, risikerer å miste oppholdstillatelsen dersom de besøker hjemlandet de har flyktet fra. I en periode gjaldt det et unntak fra denne regelen for fordrevne fra Ukraina, men dette ble fjernet i 2023. I departementets instruks GI-24/2023 heter det at «[det] bør etter departementets vurdering være samme praksis for tilbakekall for fordrevne fra Ukraina som for andre nasjonaliteter. UDI bør på vanlig måte vurdere om en reise til Ukraina i den enkelte sak tilsier et brudd på forutsetningene for den midlertidige kollektive beskyttelsen i Norge, og om dette bruddet i så fall skal medføre tilbakekall av oppholdstillatelsen.

Jeg er kjent med rapporten det vises til i spørsmålet, som anbefaler at det gjeninnføres et unntak som gir fordrevne fra Ukraina mulighet til å besøke hjemlandet uten konsekvenser for oppholdstillatelsen i Norge. Dette begrunnes bl.a. med at slik kontakt med hjemlandet kan legge til rette for frivillig tilbakevending på et senere tidspunkt.

Regjeringens politikk er at ukraineres opphold i Norge er midlertidig. Mange ukrainere vurderer tilbakevending også i dagens situasjon, og et betydelig antall har vendt hjem med tilbakevendingsstøtte. Mulighet for å besøke Ukraina er ett av flere tiltak regjeringen vurderer for å fremme frivillig tilbakevending og retur. Det

er imidlertid ikke sikkert at det vil ha den ønskede effekten, og det finnes hensyn som taler både for og mot en særregel for ukrainske fordrevne, herunder hensynet til innvandringskontroll. Regjeringen har ved flere anledninger strammet inn regelverket for midlertidig kollektiv beskyttelse, for å sikre at Norge ikke mottar en uforholdsmessig stor andel asylsøkere sammenlignet med andre nordiske land.»

Jeg bemerker at By- og regionsforskningsinstituttet NIBR i januar 2026 publiserte sin fjerde rapport om ukrainske flyktningers opplevelser og erfaringer i Norge siden fullskalainvasjonen i 2022. Rapporten er nevnt i representantforslaget. Jeg kan ikke se at det der fremkommer ny informasjon som i seg selv tilsier en annen vurdering av spørsmålet om å gjeninnføre en særregel som gir fordrevne fra Ukraina mulighet til å besøke hjemlandet uten at det har konsekvenser for oppholdstillatelsen. Andelen som ønsker å vende hjem til Ukraina, synes å ha stabilisert seg. Rapporten viser for øvrig at respondentene selv har delte meninger om regelverket for besøk i hjemlandet.

Mitt syn på saken er etter dette det samme som før: Mulighet for å besøke Ukraina er ett av flere tiltak regjeringen vurderer for å fremme frivillig tilbakevending og retur. Effekten av et slikt tiltak er imidlertid usikker, og det er også argumenter som taler imot en liberalisering av regelverket.

Jeg vil avslutningsvis bemerke at formuleringen i forslaget om å «opphøve hjemreiseforbudet» ikke er treffende. Norske myndigheter forbyr ikke ukrainere å reise hjem. Å reise hjem på besøk vil imidlertid, for ukrainere som for andre utlendinger med midlertidig oppholdstillatelse på grunnlag av en asylsøknad, kunne medføre tap av denne oppholdstillatelsen.

Med hilsen

Astri Aas-Hansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur